



BELÜGYMINISZTERIUM
ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG
„Magyarország szolgálatában a biztonságért!”



A vizek kártételei elleni védekezés irányítása katasztrófaveszély, veszélyhelyzet időszakában

Dr. Tóth Ferenc t. dandártábornok
országos polgári védelmi főfelügyelő

Budapest, 2012. február 08.

Tartalom

Katasztróaprognózis

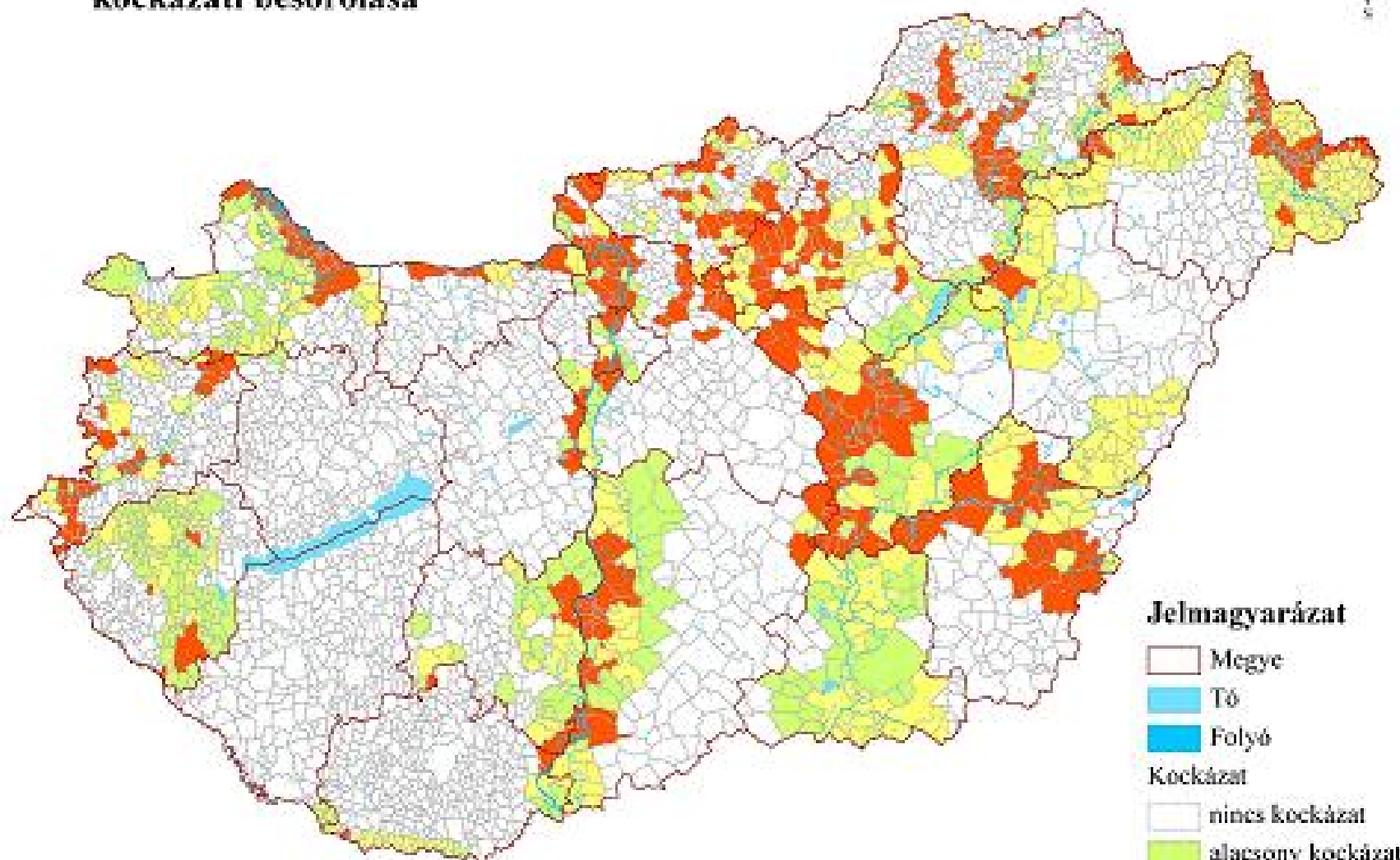
A különleges jogrend szabályai

A vizek kártételei elleni védekezés

Katasztrófa prognózis

1. A VIZEK KÁRTÉTELEI (1)

Magyarország településeinek árvizi
kockázati besorolása



Jelmagyarázat

□ Megye

■ Tó

■ Folyó

Kockázat

□ nincs kockázat

■ alacsony kockázat

■ közepes kockázat

■ magas kockázat

0

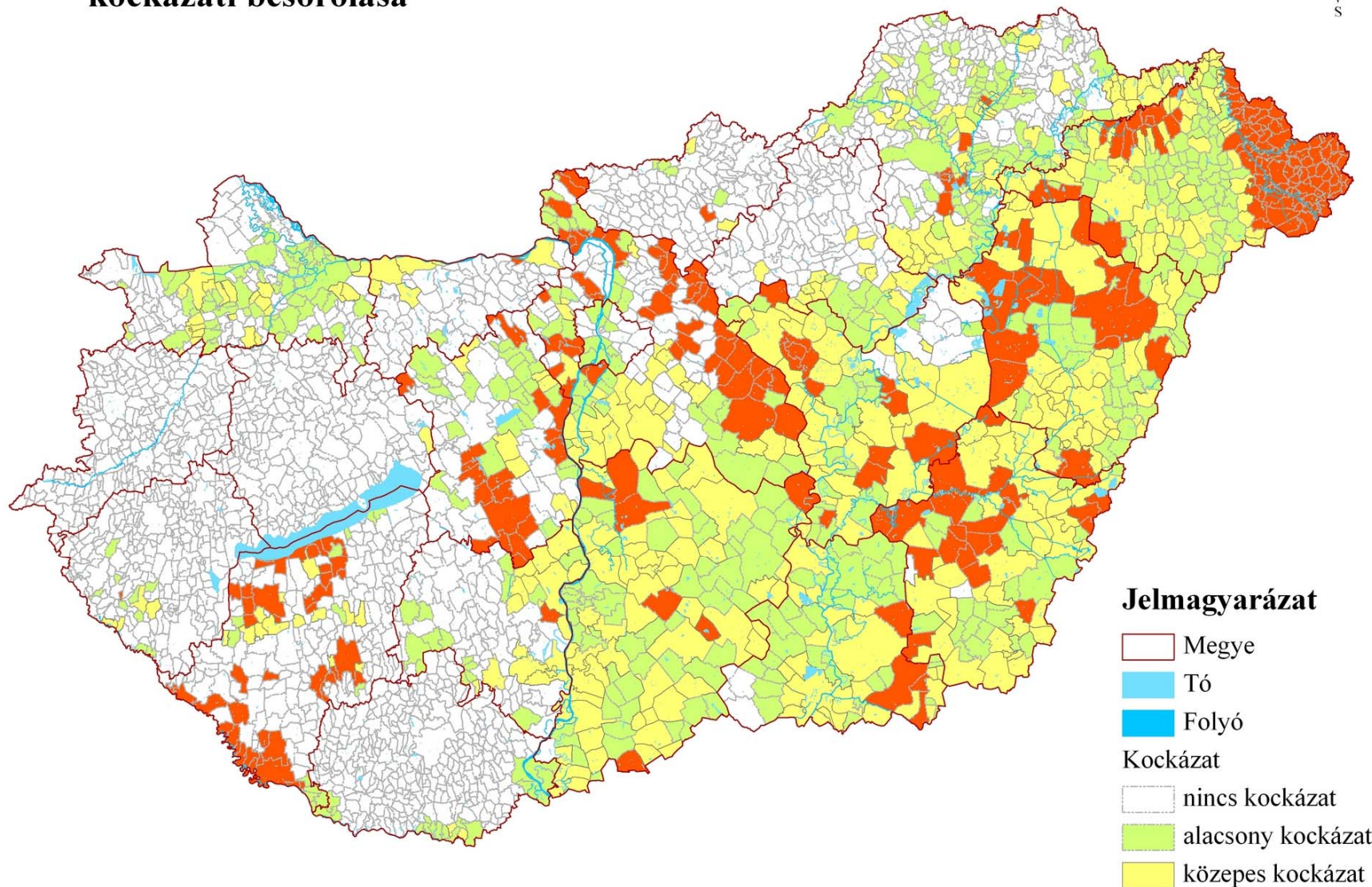
40

80

160 Kilométer

1. A VIZEK KÁRTÉTELEI (2)

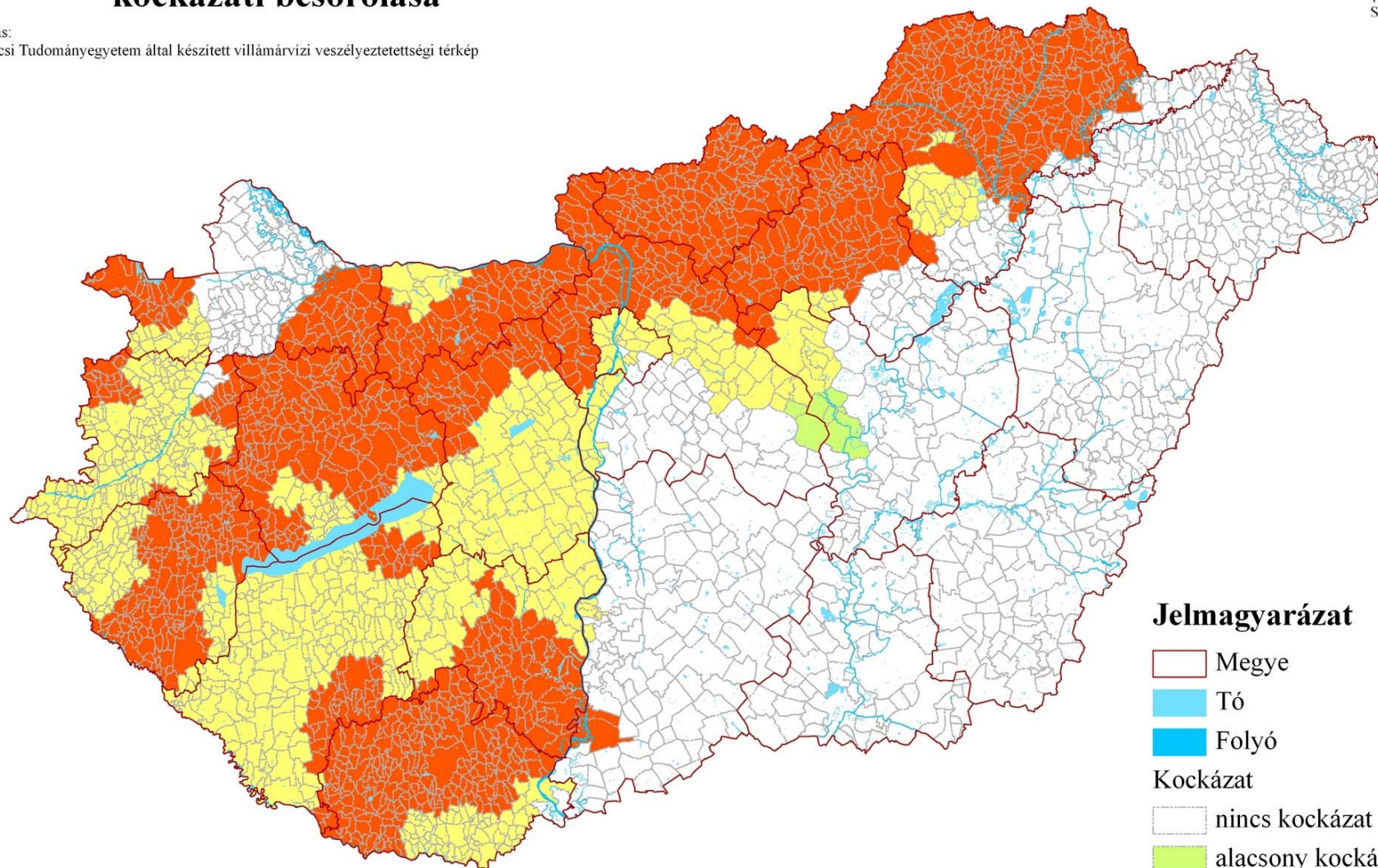
Magyarország településeinek belvizi
kockázati besorolása



1. A VIZEK KÁRTÉTELEI (3)

Magyarország településeinek villámárvizi kockázati besorolása

Forrás:
A Pécsi Tudományegyetem által készített villámárvizi veszélyeztetettségi térkép



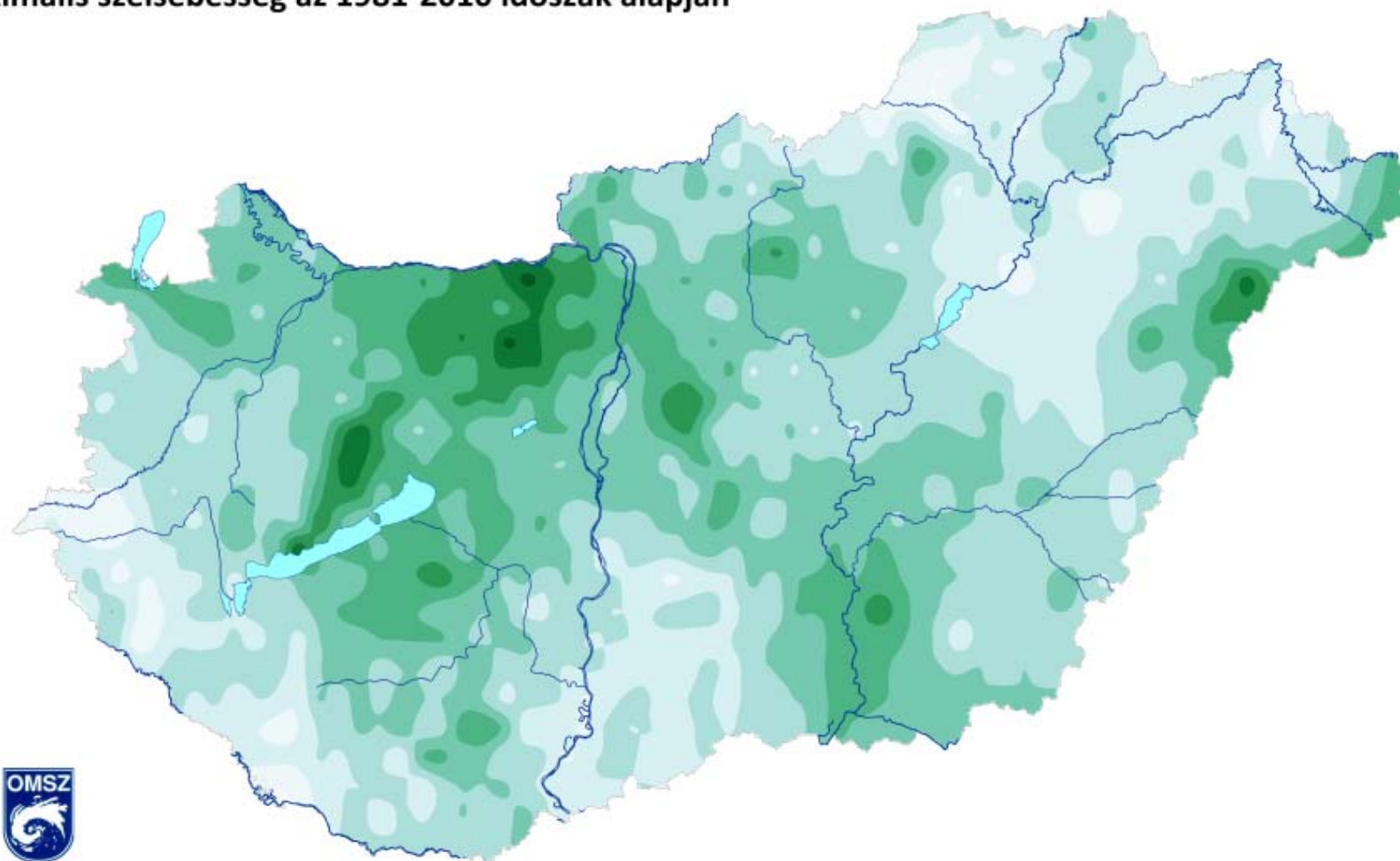
Jelmagyarázat

-  Megye
-  Tó
-  Folyó
- Kockázat**
-  nincs kockázat
-  alacsony kockázat
-  közepes kockázat
-  magas kockázat

0 40 80 160 Kilométer

2. SZÉLSŐSÉGES IDŐJÁRÁS (1)

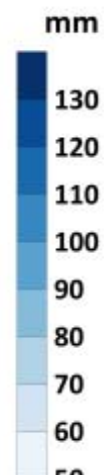
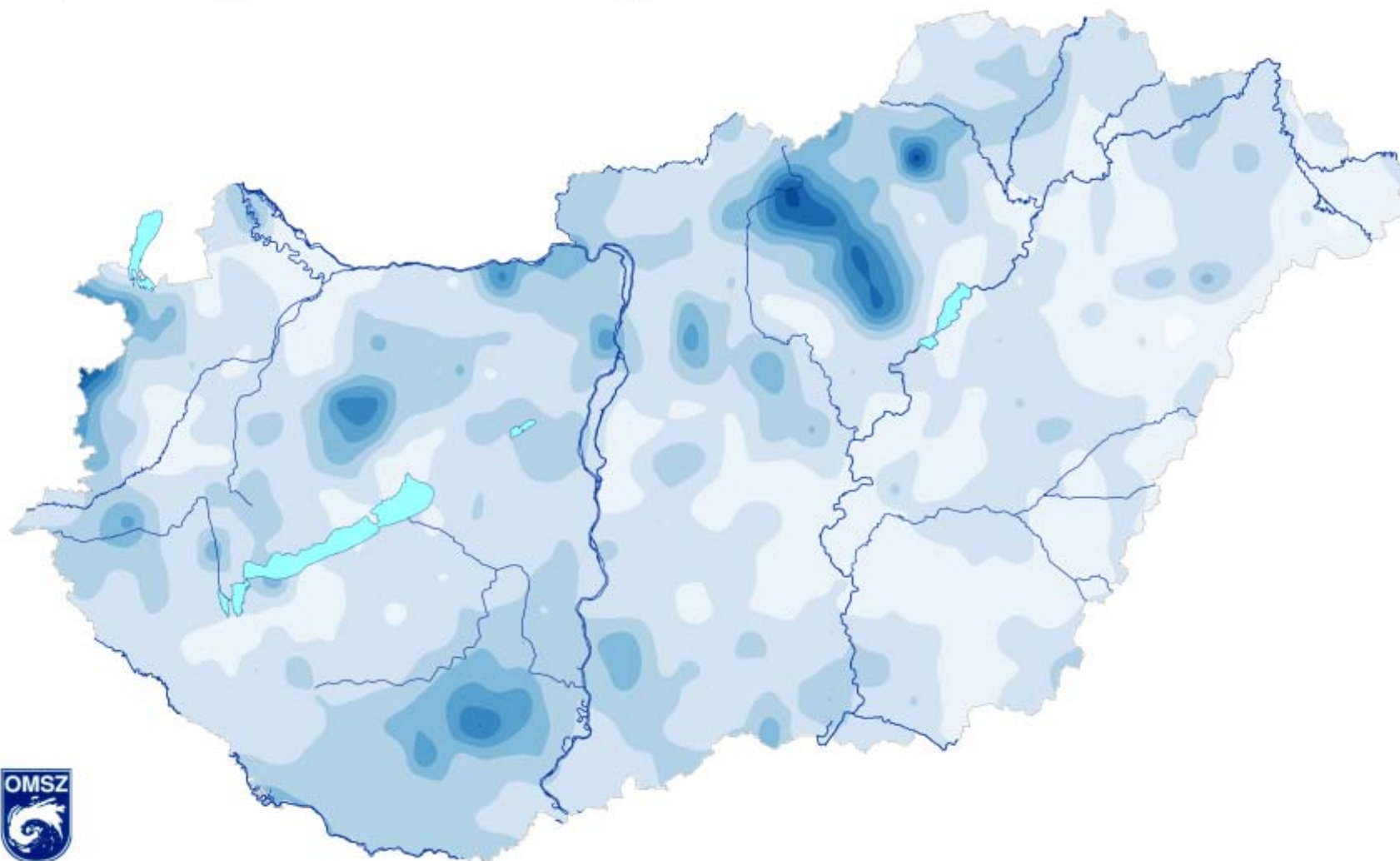
A 100 éves visszatérési periódusnak megfelelő maximális szélesség az 1981-2010 időszak alapján



ORSZÁGOS
METEOROLÓGIAI
SZOLGÁLAT

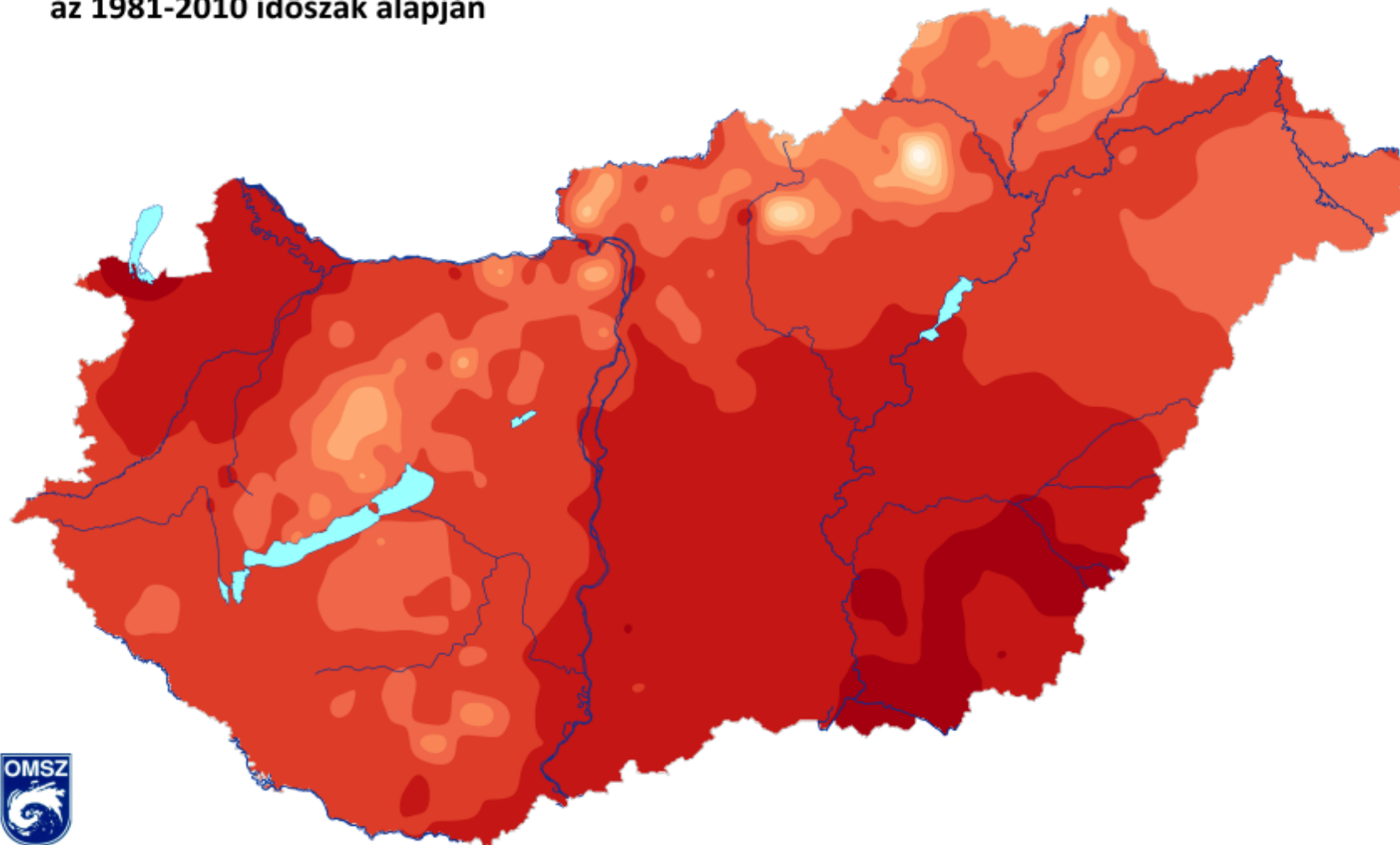
2. SZÉLSŐSÉGES IDŐJÁRÁS (2)

A 100 éves visszatérési periódusnak megfelelő napi csapadékösszeg az 1981-2010 időszak alapján



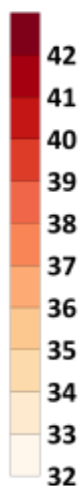
2. SZÉLSŐSÉGES IDŐJÁRÁS (3)

A 100 éves visszatérési periódusnak megfelelő
napi maximumhőmérséklet
az 1981-2010 időszak alapján



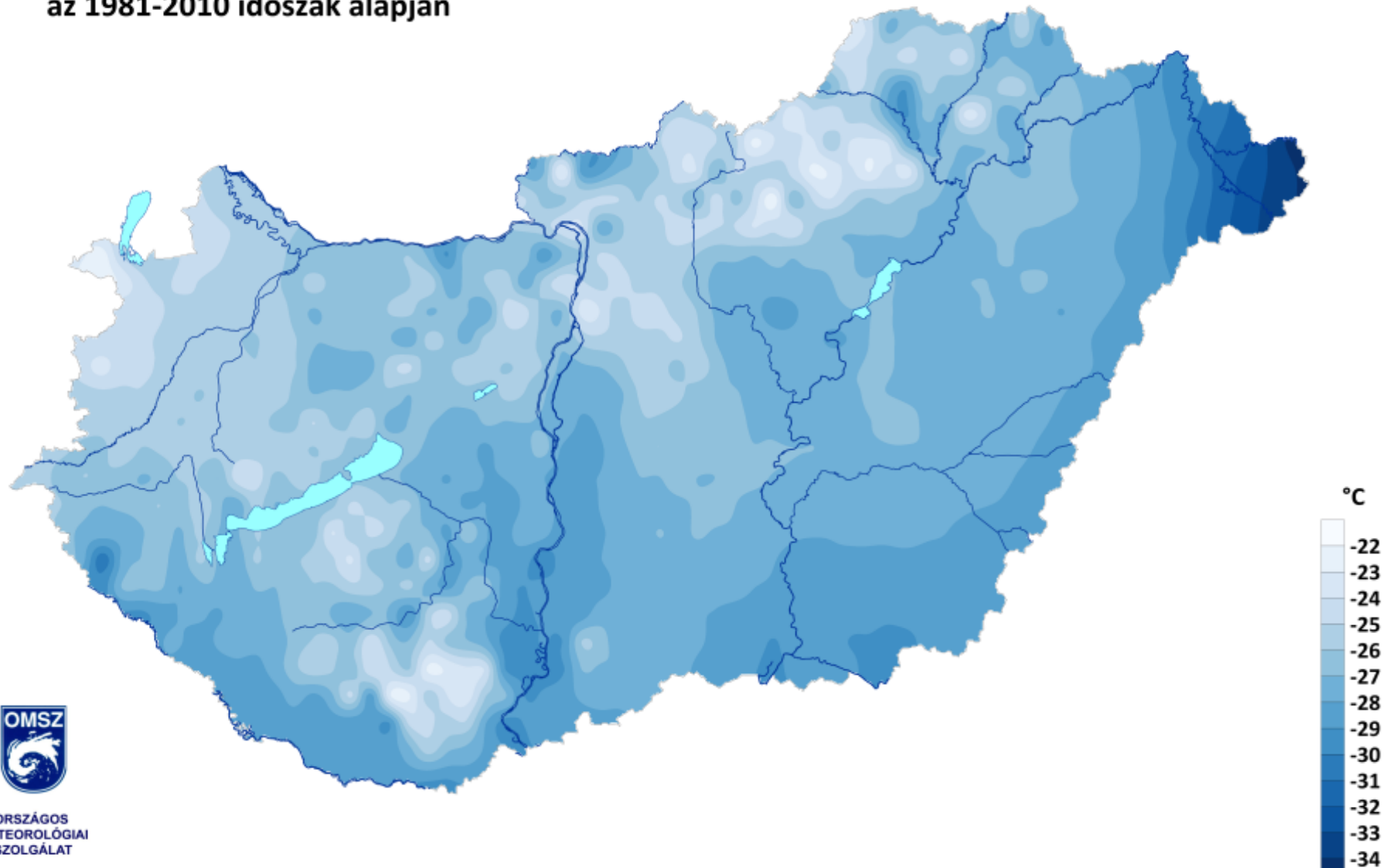
ORSZÁGOS
METEOROLÓGIAI
SZOLGÁLAT

°C



2. SZÉLSŐSÉGES IDŐJÁRÁS (4)

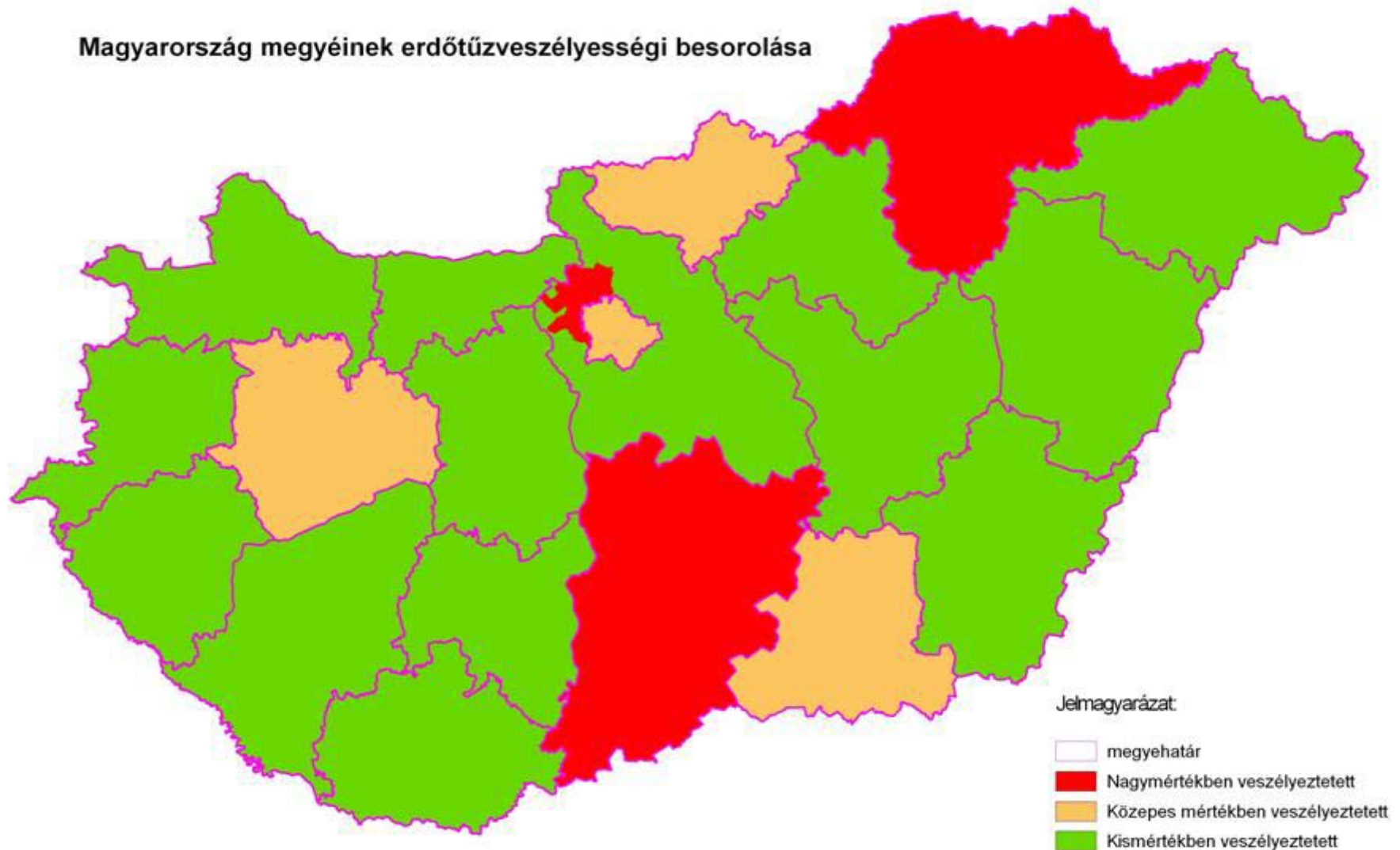
A 100 éves visszatérési periódusnak megfelelő
napi minimumhőmérséklet
az 1981-2010 időszak alapján



ORSZÁGOS
METEOROLÓGIAI
SZOLGÁLAT

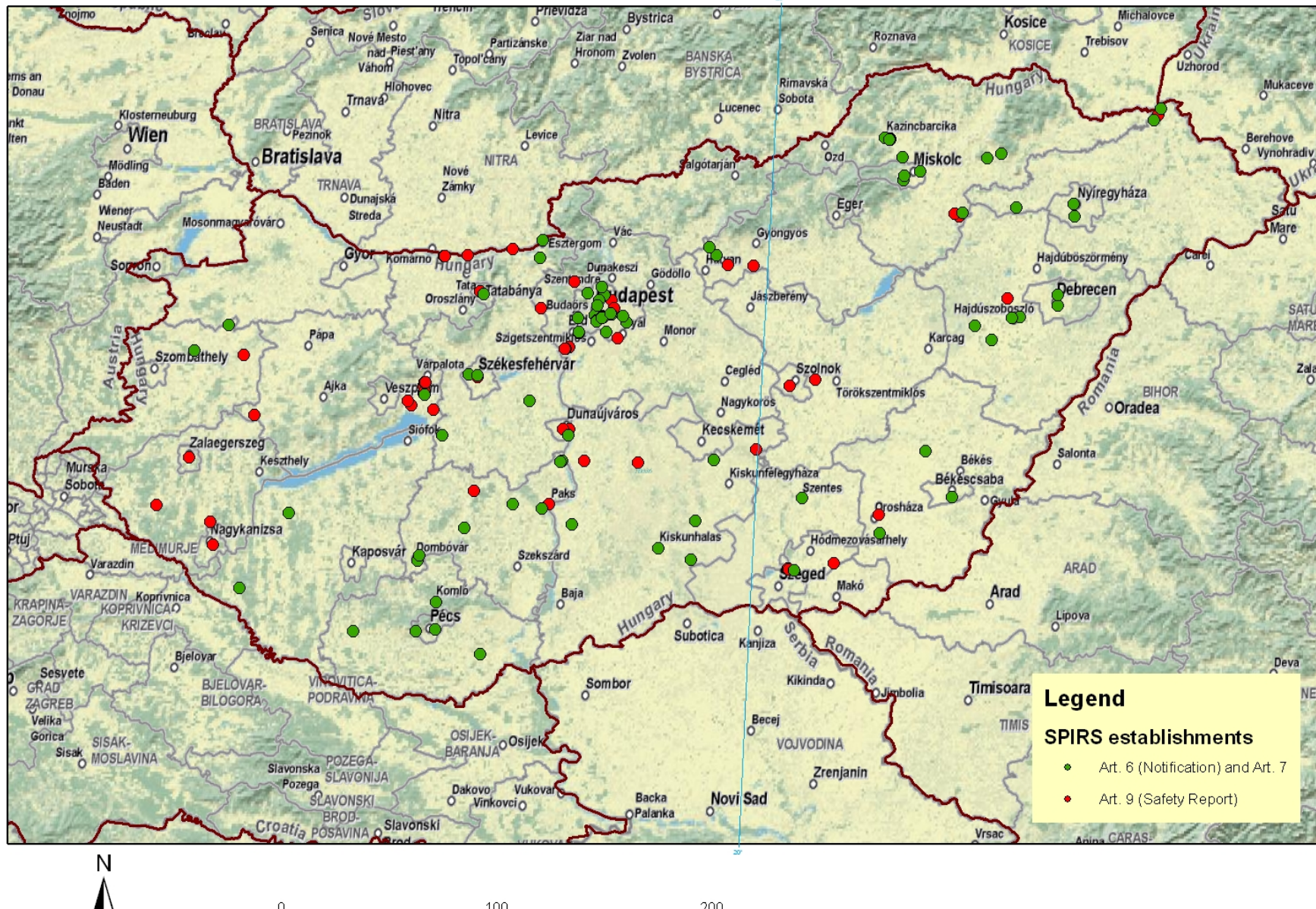
3. ERDŐTŰZEK

Magyarország megyéinek erdőtűzveszélyességi besorolása

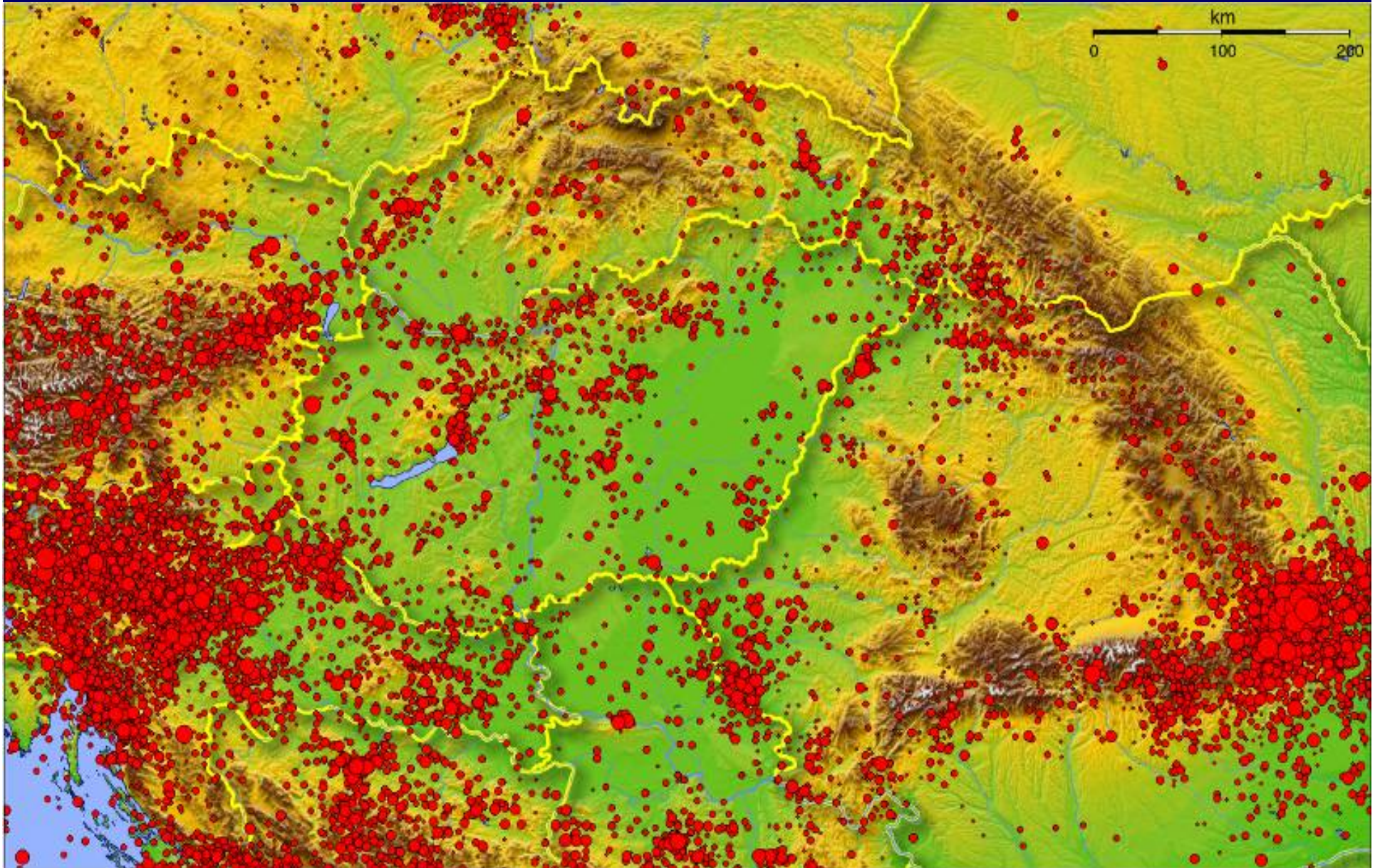


4. AZ IPARI BALESETI VESZÉLYEK

Distribution of the SPIRS establishments in 2010

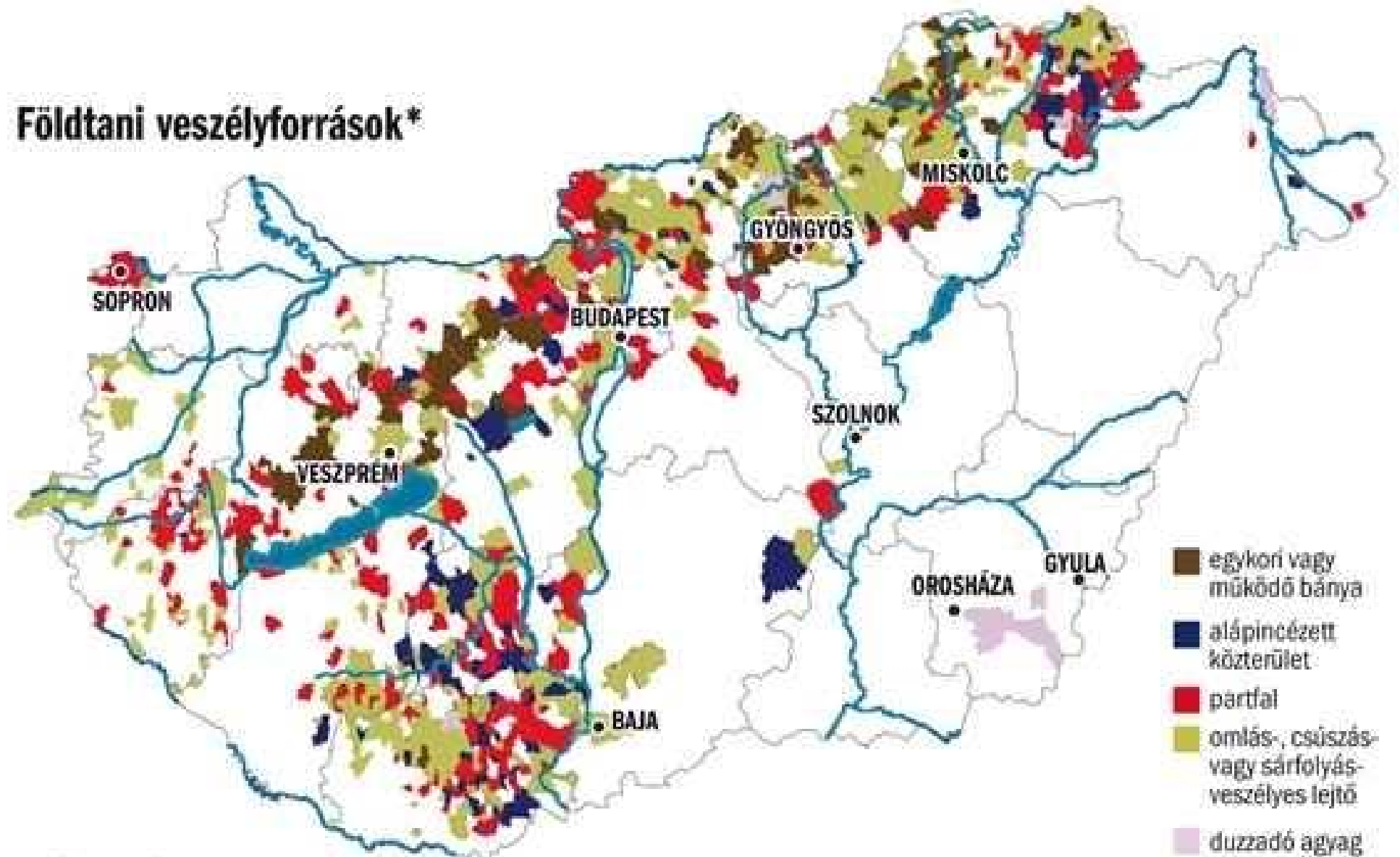


5. FÖLDTANI VESZÉLYFORRÁSOK (1)



5. FÖLDTANI VESZÉLYFORRÁSOK (2)

Földtani veszélyforrások*

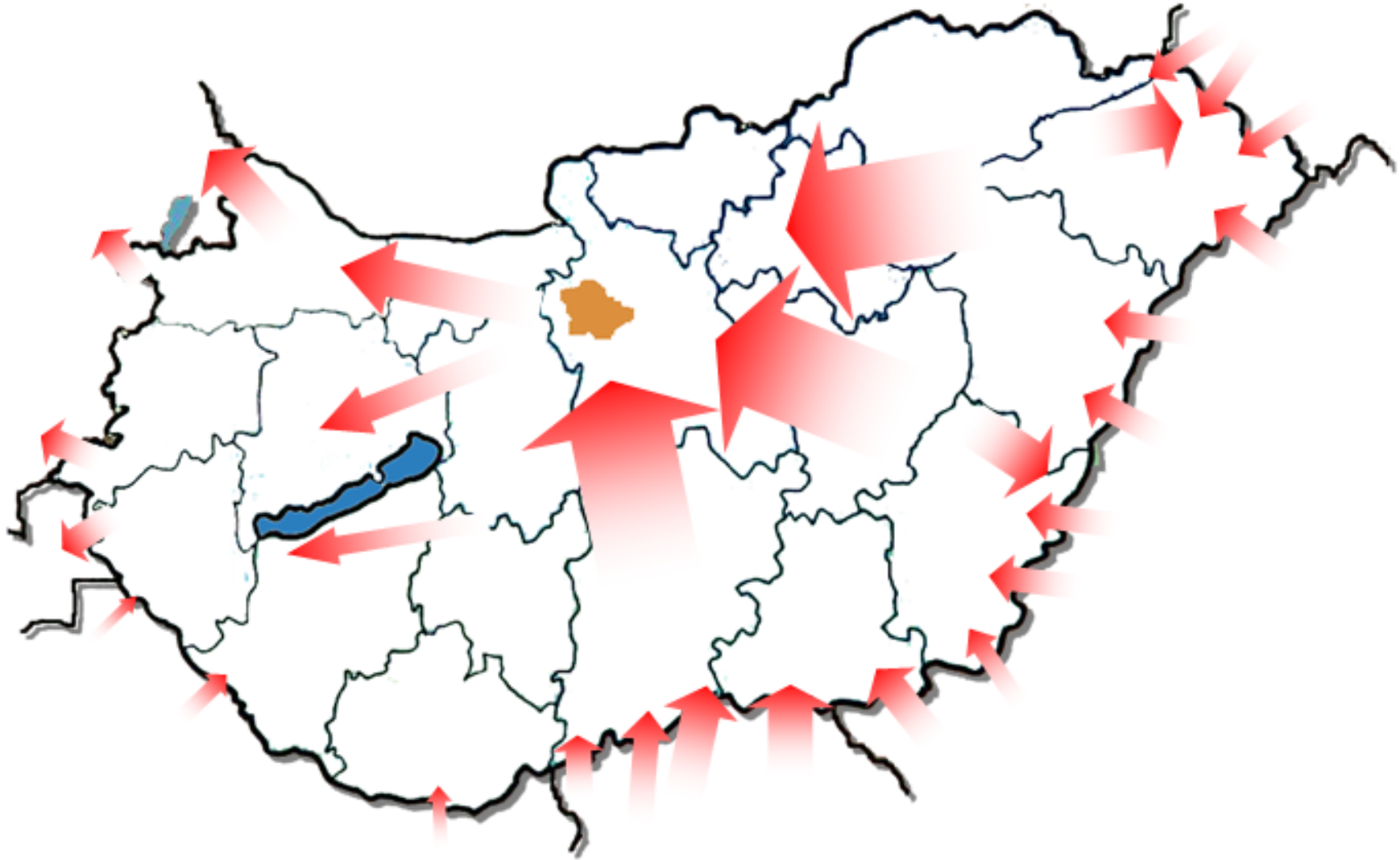


*Térségenként csak egy kategóriát ábrázoltunk akkor is.

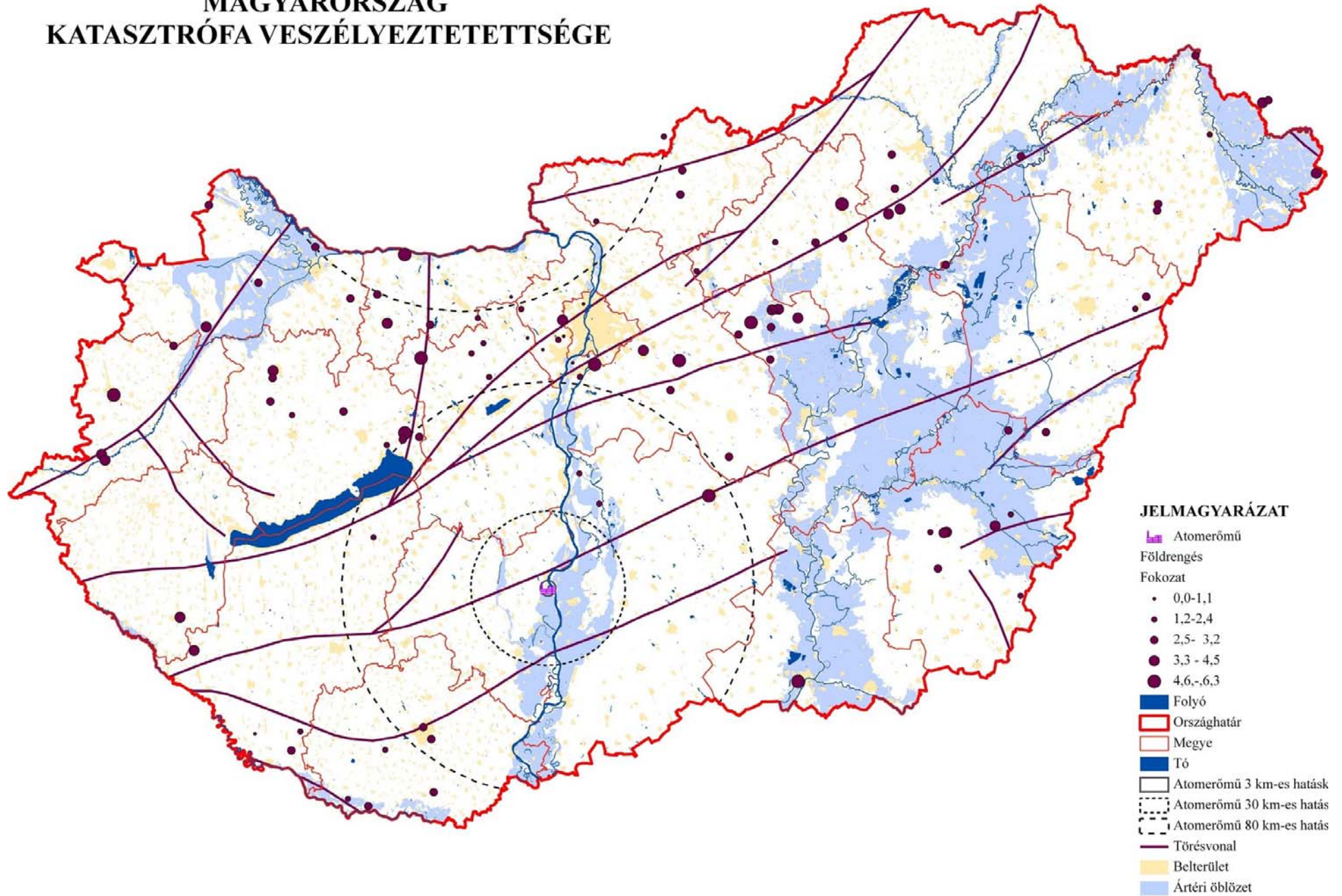
6. BAJBA JUTOTT LÉGI JÁRMŰVEK



7. MIGRÁCIÓ



MAGYARORSZÁG KATASZTRÓFA VESZÉLYEZTETETTSÉGE



A különleges jogrend szabályai

Megújult jogszabályi háttér

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

2011. évi CXIII. tv. a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről (Hvt.)

2011. évi CXXVIII. tv. a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról (Kat.)

234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a Kat. végrehajtásáról (Vhr.)

1515/2011. (XII. 30.) Korm. határozat a KKB létrehozásáról

ALAPTÖRVÉNY

A különleges jogrend (48-54. cikk):

1/ Rendkívüli állapot (hadiállapot, háborús veszély)

2/ Szükségállapot (belső fegyveres konfliktus)

3/ Megelőző védelmi helyzet (külső fegyveres támadás veszélye, szövetségi kötelezettség telj.)

4/ Váratlan támadás (külső fegyveres csoportok)

5/ Veszélyhelyzet

Alaptörvény

53. cikk

- (1) A **Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén**, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.
- (2) A Kormány a veszélyhelyzetben **rendeletet** alkothat, amellyel - sarkalatos törvényben meghatározottak szerint - egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.
- (3) A Kormány (2) bekezdés szerinti rendelete tizenöt napig marad hatályban, kivéve, ha a Kormány - az Országgyűlés felhatalmazása alapján - a rendelet hatályát meghosszabbítja.
- (4) A Kormány rendelete a veszélyhelyzet megszűnésével hatályát veszti.

A nemzeti védekezés időszakai



KATASZTRÓFAVESZÉLY (Kat.)

Az Alaptörvény 53. Cikkében meghatározott veszélyhelyzetet megelőző olyan folyamat vagy állapot, amikor okszerűen lehet számolni a katasztrófa bekövetkezésével, és amely ezáltal veszélyezteti az emberi egészséget, környezetet, az élet- és vagyonbiztonságot.

A BM OKF főigazgatója katasztrófaveszély esetén – *a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter által előzetesen jóváhagyott központi veszélyelhárítási terv szerint* – azonnal intézkedik a katasztrófa következményeinek lehető legkisebbre csökkentése érdekében.

VESZÉLYHELYZET (Alaptörvény)

53. cikk

(1) A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.

(2) A Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

VESZÉLYHELYZET (Kat.)

A **veszélyhelyzet** az Alaptörvény 53. Cikkében meghatározott olyan helyzet, amelyet különösen a következő események válhatnak ki:

a) elemi csapások, természeti eredetű veszélyek, különösen:

aa) **árvízvédekezés** során, ha az előrejelzések szerint az áradó víz az addig észlelt legmagasabb vízállást megközelíti és további jelentős áradás várható, vagy elháríthatatlan jégtorlasz keletkezett, vagy töltésszakadás veszélye fenyeget,

ab) **belvízvédekezés** során, ha a belvíz lakott területeket, ipartelepeket, fő közlekedési utakat, vasutakat veszélyeztet és további elöntések várhatók,

ac) több napon keresztül tartó kiterjedő, folyamatos, intenzív, megmaradó hóesés vagy hófúvás,

ad) **más szélsőséges időjárás** következtében az emberek életét, anyagi javait a lakosság alapvető ellátását veszélyeztető helyzet következik be,

ae) földtani veszélyforrások.

VESZÉLYHELYZET (Kat.)

b) ipari szerencsétlenség, civilizációs eredetű veszélyek, különösen:

- ba) a veszélyes anyagokkal és hulladékokkal történő tevékenység során a szabadba kerülő anyag az emberi életet, egészséget, továbbá a környezetet tömeges méretekben és súlyosan veszélyezteti,
- bb) nem tervezett radioaktív kiszóródás és egyéb sugárterhelés, amely a biztonságot kedvezőtlenül befolyásolja és a lakosság nem tervezett sugárterhelését idézi elő.

c) egyéb eredetű veszélyek, különösen:

- ca) tömeges megbetegedést okozó humánjárvány vagy járványveszély, valamint állatjárvány,
- cb) ivóvíz célú vízkivétellel érintett felszíni vizek haváriaszerű szennyezése,
- cc) bármely okból létrejövő olyan mértékű légszennyezettség, amely a külön jogszabályban meghatározott riasztási küszöbértéket meghaladja,
- cd) a kritikus infrastruktúrák olyan mértékű működési zavara, melynek következtében a lakosság alapvető ellátása több napon keresztül, vagy több megyét érintően akadályozott.

RENDKÍVÜLI INTÉZKEDÉSEK VESZÉLYHELYZETBEN (Kat.)

rendeletben az államháztartásra vonatkozó szabályoktól eltérő rendelkezések állapíthatók meg.

Polgármester és a jegyző hatáskörébe tartozó államigazgatási feladatot rendelet is megállapíthat.

Közigazgatási hatósági eljárásra vonatkozó törvény rendelkezései közül rendelettel eltérő rendelkezések bevezetésére van mód

az bírósági felülvizsgálat alá nem tartozó eljárások körét,

az eljárás hatáskör és illetékesség megállapítását,

az eljáró közigazgatási hatóság kijelölésének rendjét,

az ügyintézési szabályát,

az ügyintézési és egyéb határidőt,

az ügyintézési képviselő rendjét,

az elővezetés szabályát,

az eljárás felfüggesztését,

az jogorvoslat rendjét,

az végrehajtás szabályait érintően.

KATASZTRÓFA KÁROSÍTÓ HATÁSA ELLENI VÉDEKEZÉS (Kat.)

A nem kormányzati rendkívüli intézkedések

Helyszíni műveletirányító kijelölése, aki:

- a.) irányítja és összehangolja a helyszíni védekezést,
- b.) kezdeményezi a rendőrségről szóló törvényben meghatározott egyes intézkedések bevezetését,
- c.) engedélyezi a mentést végző, személyek, járművek be-és kilépését,
- d.) amennyiben közvetlen életveszély nem fenyeget, engedélyezheti a területre felügyelettel történő belépést.

KATASZTRÓFA KÁROSÍTÓ HATÁSA ELLENI VÉDEKEZÉS (Kat.)

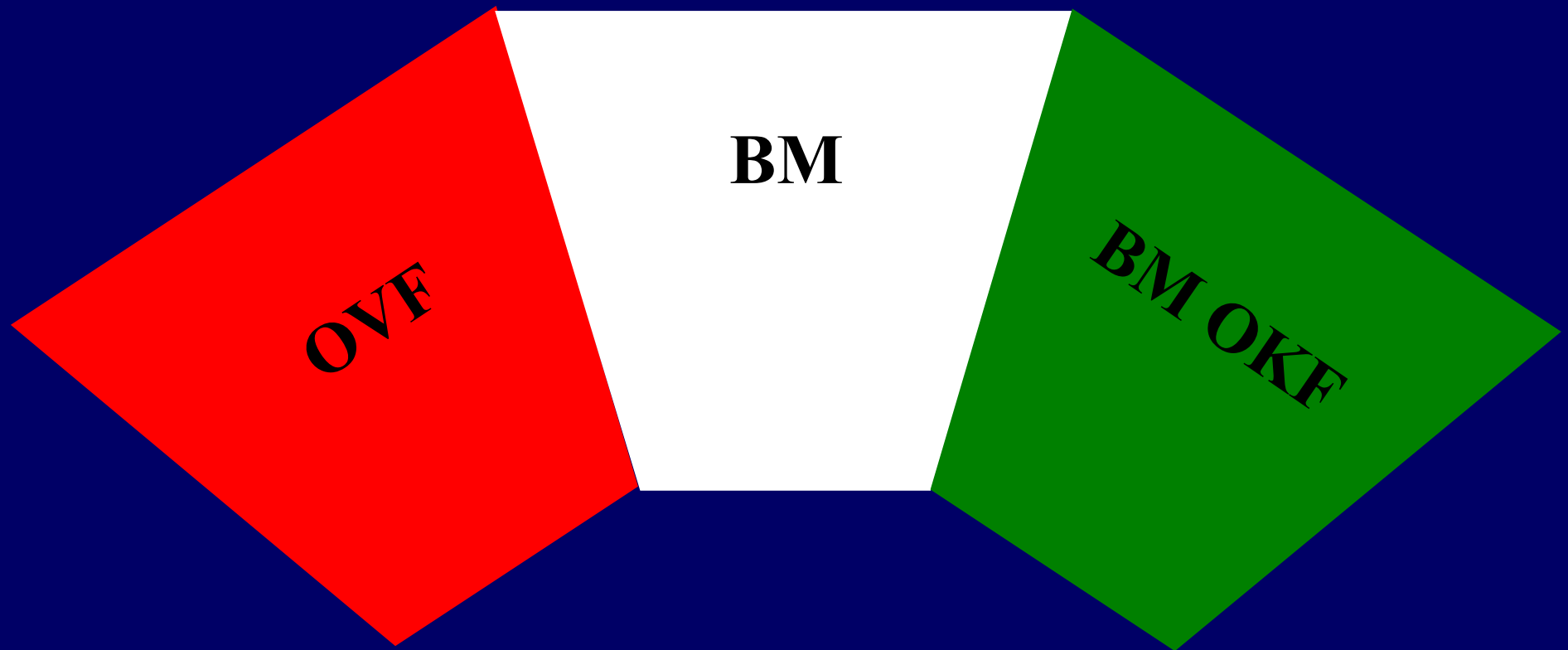
= az a kijelölt és lehatárolt terület, ahol a katasztrófa (természeti, ipari, civilizációs) következményeinek elhárítása (helyreállítás) érdekében kormányzati intézkedés szükséges

A veszélyhelyzeti rendkívüli intézkedések közül alkalmazható:

közigazgatási hatósági eljárástól való eltérés,
a gazdasági tevékenységet folytató szolgáltatásra kötelezettek részére szerződéskötési kötelezettség állapítható meg,
indokolt esetben részleges, vagy teljes forgalomkorlátozás vezethető be,
korlátozható az ország egyes területeire történő belépés, áthaladás és tartózkodás.

A vizek kártételei elleni védekezés különleges időszaka

A VIZEK KÁRTÉTELEI ELLENI VÉDEKEZÉS



KÖZPONTI SZINT

A Kormány végzi:

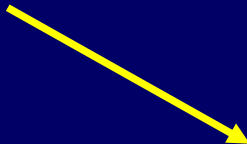
a katasztrófák elleni védekezés legfelsőbb szervezését és irányítását,

a tervezés kormány szintű végrehajtását,

a katasztrófavédelemmel összefüggő feladatok tárcák közötti koordinációját.



**döntéshozó és intézkedési
hatáskörök**



kormányzati koordinációs szerv = KKB
(döntések előkészítése és a védekezéssel
kapcsolatos feladatok ágazati összehangolása)

Katasztrófavédelmi Koordinációs Kormánybizottság (KKB)

Elnök: miniszterelnök

Elnök helyettes: belügyminiszter

Tagjai: miniszterek

Tudományos Tanács (KKB TT)

Elnök, tagok: az MTA
elnökének javaslata alapján
a BM által felkért személyek

Nukleáris-
baleset-
elhárítási
szekció

Nemzeti Veszélyhelyzet-kezelési Központ (KKB NVK)

Vezetője: a KKB elnöke által kijelölt személy

Vezető helyettesei: általános és szakmai

-Általános helyettes: a BM OKF állományából
kijelölt vezető beosztású személy

-Szakmai helyettes: a központi államigazgatási
szervnek az állományába tartozó, a szakmai
feladatok ellátásáért felelős vezető

Székhely: Belügyminisztérium

Általános Védekezési Munkabizottság:

-Vezetője: a BM OKF állományából kijelölt vezető

Adminisztratív
feladatokat
A BM OKF
látja el

a) Ár- és
belvizek elleni
VMB

b) Rendkívüli
időjárás
VMB

c) Környezet-
védelmi VMB

d) Földtani
VMB

e) Nukleáris-
baleset-
elhárítási
VMB

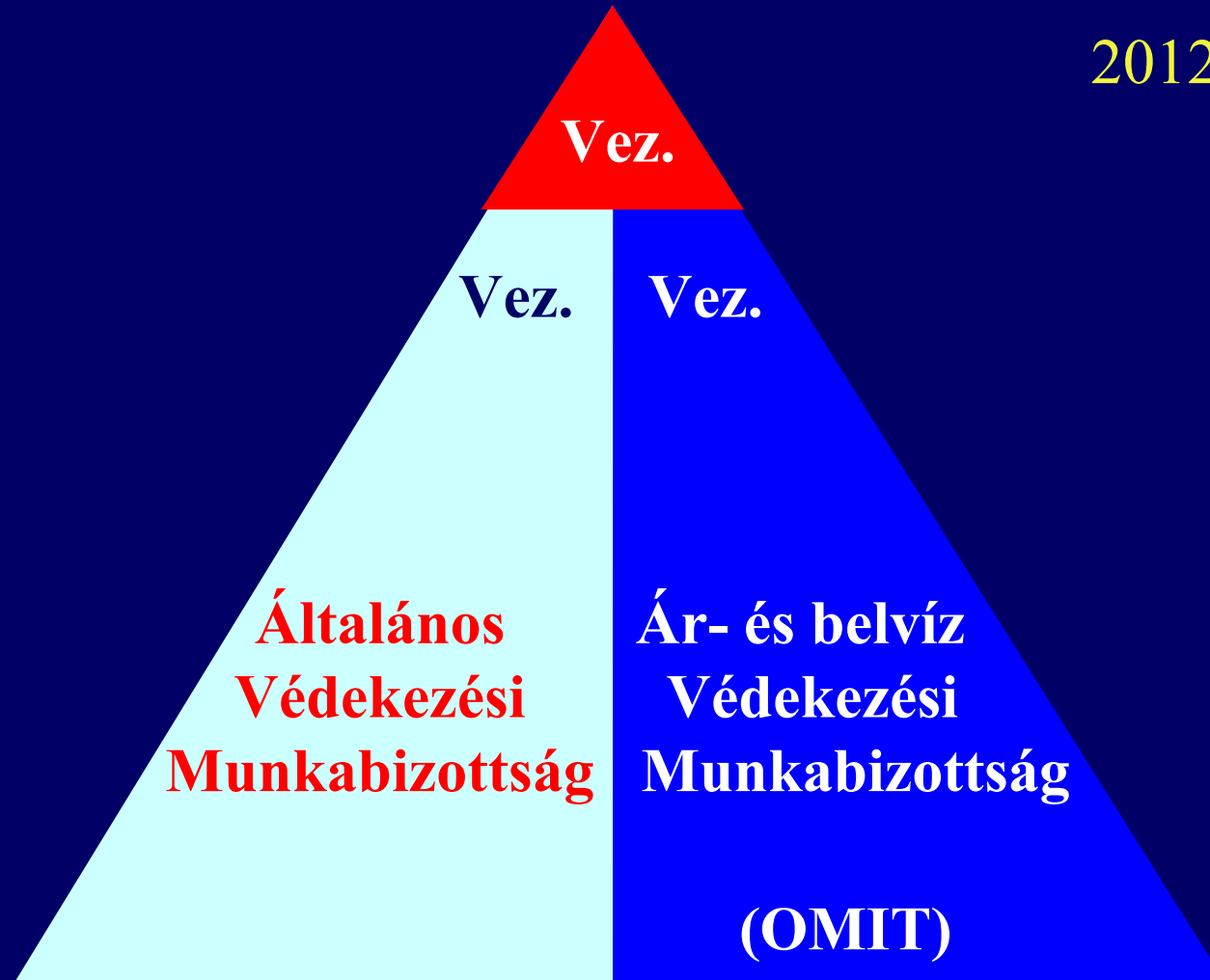
Összesen: 14
felelősségi
körrel
rendelkező
védekezési
munkabiz.

szakértői részlege

Nemzeti Veszélyhelyzet-kezelési Központ (KKB NVK)

ÁRVÍZ

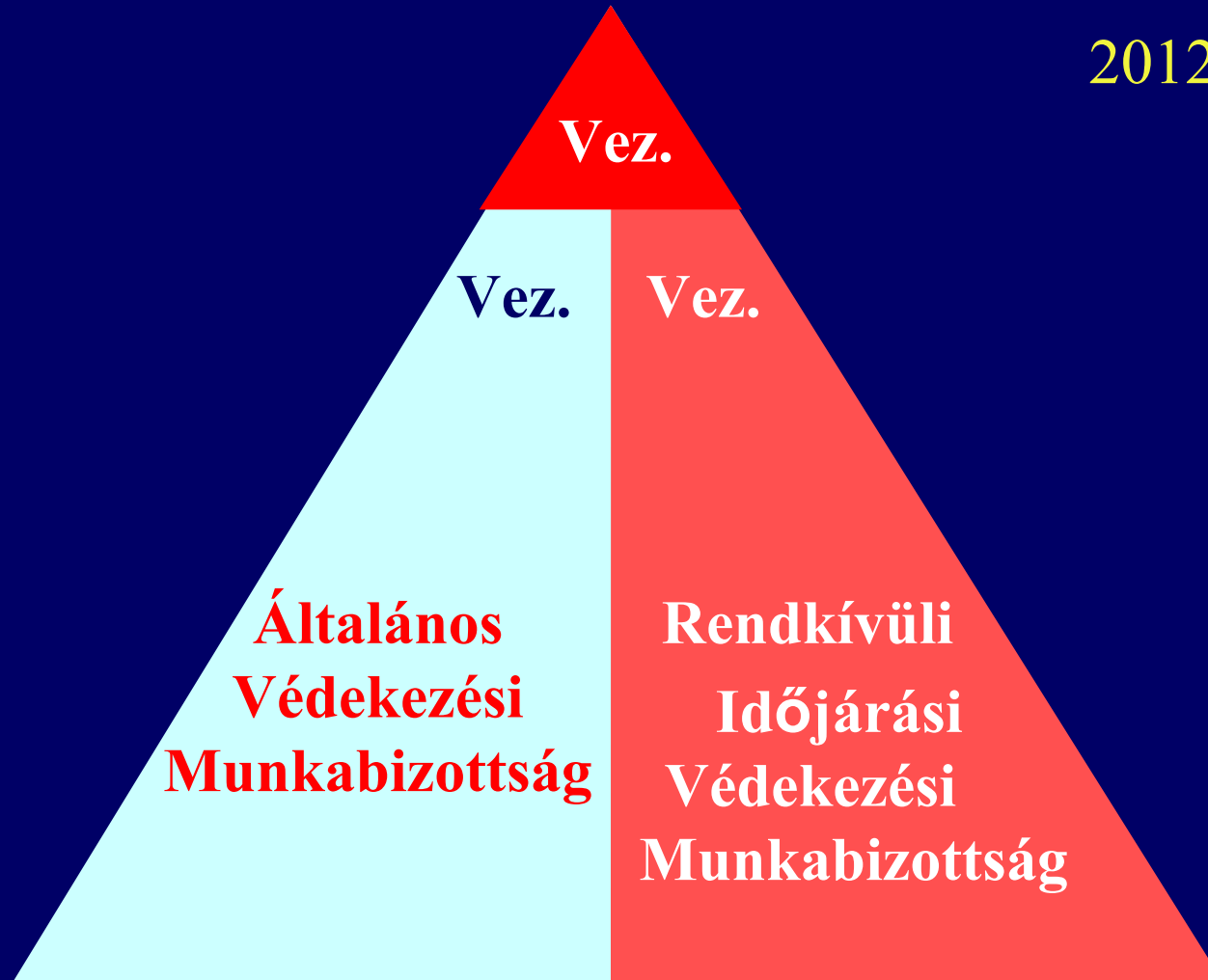
2012. január 01.



Nemzeti Veszélyhelyzet-kezelési Központ (KKB NVK)

IDŐJÁRÁS

2012. január 01.



Nemzeti Veszélyhelyzet-kezelési Központ

(KKB NVK)

NUKLEÁRIS

2012. január 01.



Területi szint

megyei védelmi bizottság

a Kormány irányítása alatt működő közigazgatási szerv,

amely illetékességi területén ellátja a törvényben és kormányrendeletben megállapított

katasztrófavédelemmel

és

honvédelmi felkészítéssel

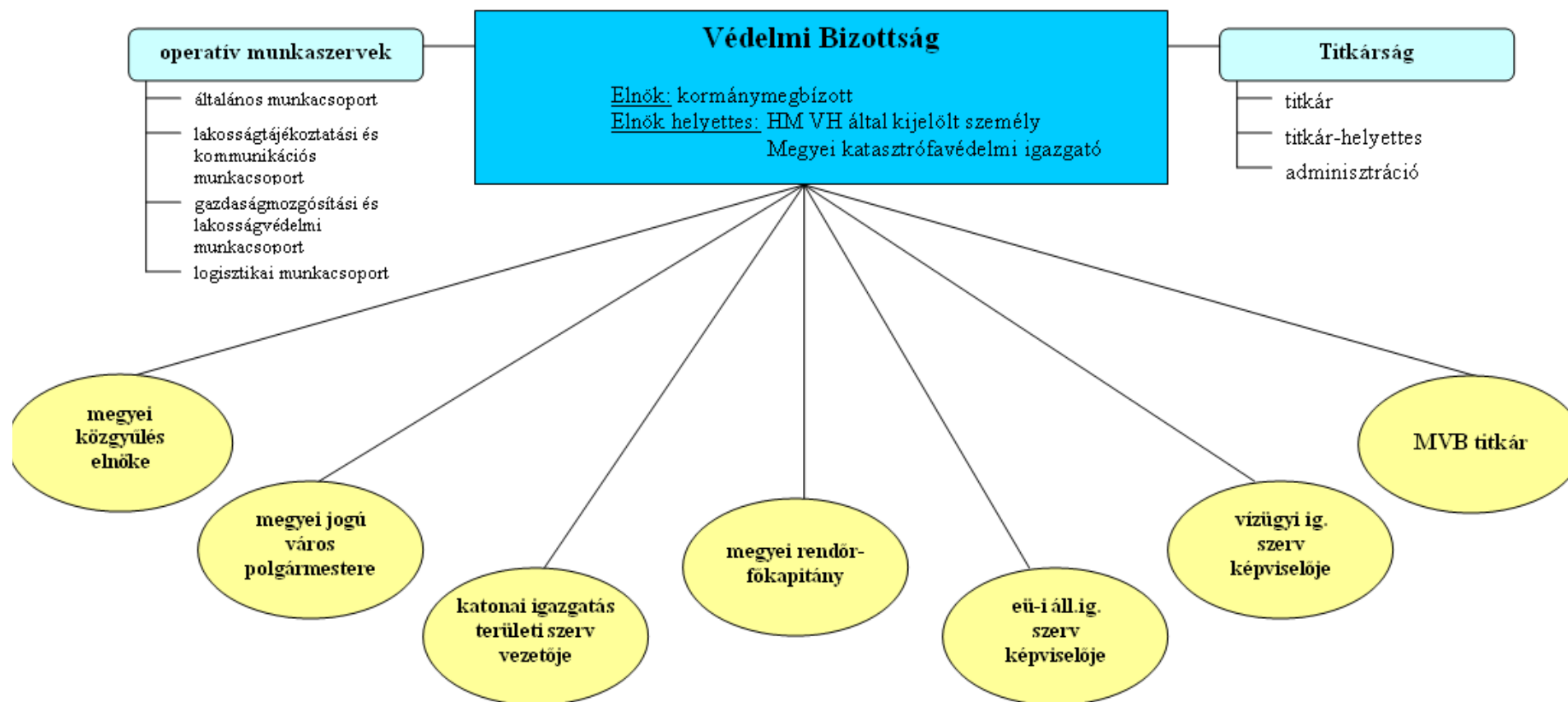
feladatokat.

A KORMÁNY

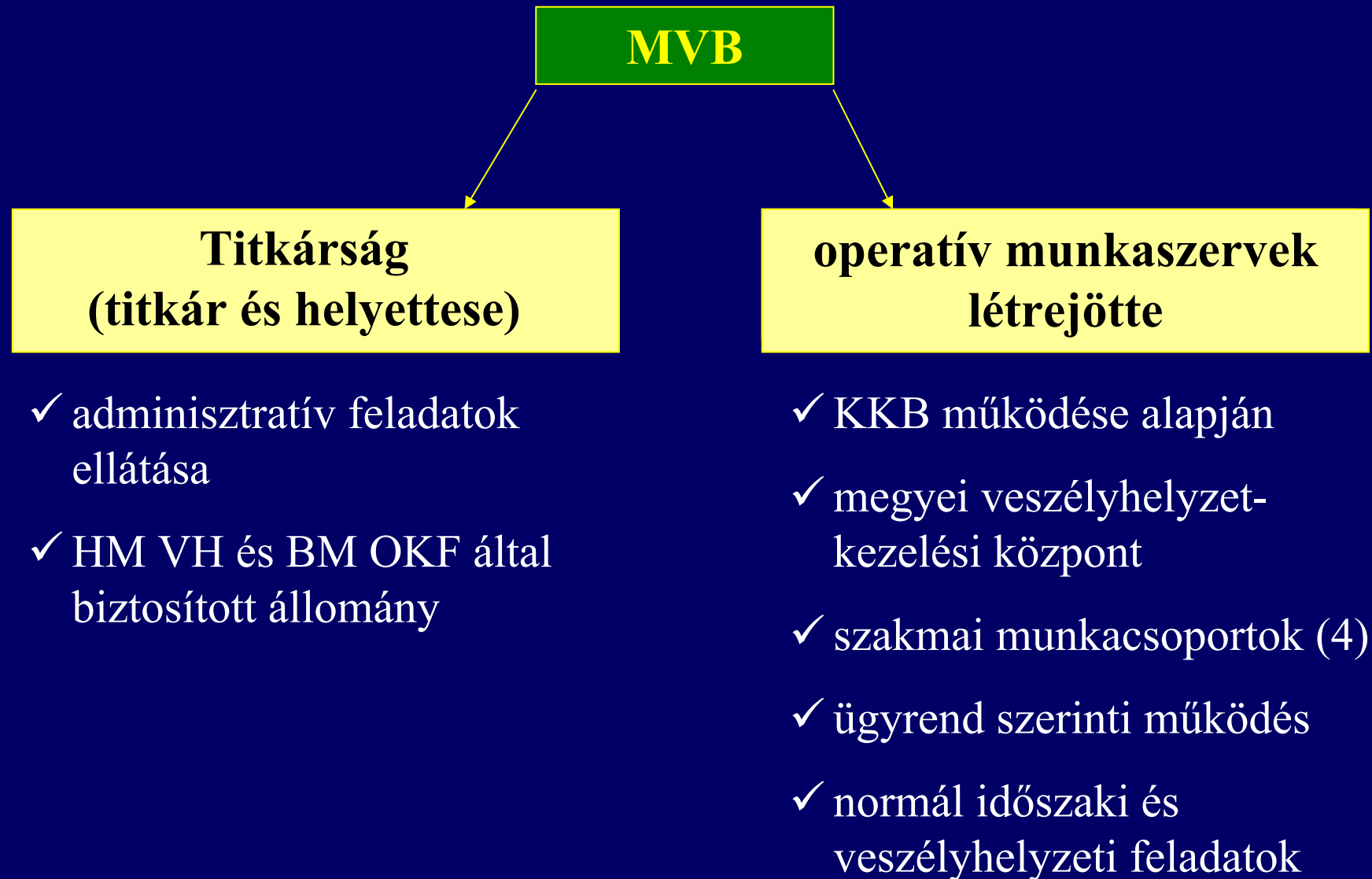
→ a belügyminiszter

→ a honvédelemért felelős
miniszter útján irányítja.

A védelmi bizottság felépítése



A megyei védelmi bizottság működése (1)



A megyei védelmi bizottság működése (2)

- **felkészítő értekezletek** tartása a HM VH-al együttműködésben (2012. február – március)
- határozati formában **feladatszabás a HVB-k és a polgármesterek részére**
- **éves munkaterv minta** alapján feladatok és tevékenységek meghatározása
 - pl.: helyi adottságok figyelembe vételével katasztrófakockázati felmérések alapján a katasztrófaveszélyeztetett helyszínek feltárása
- **Rendelkezésre álló dokumentum minták:**
 - MVB SZMSZ minta
 - MVB 2012. évi munkaterv minta
 - MVB felkészítésekre vonatkozó levezetési terv kivonat

A KITELEPÍTÉS ELRENDELÉSE

A Megyei Védelmi Bizottság
határozata

Tekintettel a súlyos helyzetre,
el kellett rendelni Maroslele
teljes és Makó szakaszos
kiürítését. Makó város, a
községek és lakosaiknak
sorsáért érzett felelősségtől
áthatva felhívjuk mindenki
figyelmét arra, hogy
utasításainkat a súlyos
helyzetre való tekintettel
rendben, fegyelmezetten
hajtsák végre. A
gyermekek, nők, öregek
és betegek számára...

A helyi védelmi bizottság (HVB)

Elnöke: a megyei jogú város, a város, a fővárosi kerület polgármestere

Elnökhelyettesei:

- a katasztrófák elleni védekezés tekintetében a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervének vezetője által kijelölt személy,
- a honvédelmi feladatok tekintetében a Honvédség állományából szükség esetén vezényelt tényleges állományú katona

Tagjai:

- a megyei jogú városban, a városban, a fővárosi kerületben a jegyző,
- a honvédelmi körzethez tartozó polgármesterek által megválasztott polgármester,
- a hivatásos katasztrófavédelmi szerv kivételével a rendvédelmi szervek és a központi államigazgatási szervek területi szerveinek a honvédelmi körzet szerint illetékes vezetője,
- a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervének képviselője.

A polgármester (a fővárosban a főpolgármester)

- az illetékességi területén irányítja és szervezi a felkészülés és a védekezés feladatait;

- *közbiztonsági referens*

- e feladatok végrehajtására - a megyei katvéd. igazgatóság egyetértésével - közfoglalkoztatási támogatást igényelhet az erre a célra létrehozott költségvetési előirányzat terhére, a külön jogszabályban meghatározottak szerint

+ A főpolgármester és a megyei közgyűlés elnöke szervezi és irányítja a fővárosi és a megyei önkormányzat közfeladataihoz kapcsolódó katasztrófavédelmi tevékenységet.

+ **veszélyhelyzet – védekezés irányítása**

ÖNKOMÁNYZATI SZINT



Бисер (село) / Biser

2012. február 6.



**Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!**

